

2018-08-23

Hälso- och sjukvårdspolitiska
avdelningen
Ingela Jönsson
Tfn: 063-14 77 62
E-post:

RS/1326/2018

Förslag till ändrat samarbetsavtal mellan Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (Skandionkliniken) och Sveriges landsting och regioner

Ärendebeskrivning

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) bildades 2006 av de sju landsting och regioner som innehar universitetssjukhus för att uppföra och driva en nationell anläggning för protonstrålning, Skandionkliniken. Målsättningen är att kunna tillhandahålla jämlik tillgång till denna högspecialiserade behandlingsform till alla patienter som behöver, oavsett bostadsort i Sverige.

År 2012 slöts ett samarbetsavtal mellan KAS och Sveriges landsting och regioner angående finansieringen av kommunalförbundets kostnader. Enligt samarbetsavtalet ska hälften av de budgeterade kostnaderna täckas genom abonnemangsentäkter och hälften genom ett fast pris per fraktion.

I augusti 2015 behandlades den första patienten på Skandionkliniken. Remitteringen av patienter har därefter inte ökat i den takt som förutsågs, dels i utredningarna inför uppförandet av Skandionkliniken och dels inför att samarbetsavtalet utformades. Intäkterna har därför blivit betydligt lägre än kostnaderna med underskott som följd. År 2017 var resultatet -52,2 mkr och år 2016 var det -37,7 mkr. För 2018 är prognosen ett resultat på omkring -50 mkr.

Skandionkliniken har höga fasta kostnader i form av kapitalkostnader för materiella anläggningstillgångar och hyra för fastigheten samt även för personal, medan de rörliga kostnaderna för att behandla ytterligare en patient är låga. Samtidigt är kapacitetsutnyttjandet lågt och Skandionkliniken skulle behöva få in fler patienter. Bedömningen är samtidigt att det finns ett behov av protonbehandling som inte tillgodoses i dag.

Under de förutsättningar som råder kommer det inte vara möjligt för kommunalförbundet att få en ekonomi i balans endast genom kostnadsminskningar. Bedömningen är att en höjd abonnemangsavgift är att föredra framför ett höjt pris per fraktion. Det motsvarar bättre den kostnadsbild som Skandionkliniken har samtidigt som den styr remissflödet på ett mer korrekt

sätt. Mot bakgrund av detta föreslår kommunalförbundet och medlemmarna gemensamt att samarbetsavtalet ska omförhandlas så att abonnemangsavgiften höjs till 70 procent av kostnaderna för Skandionkliniken.

När kapacitetsutnyttjandet är lågt medför varje extra utförd fraktion låga extra kostnader för Skandionkliniken men betydande intäkter. För att uppmuntra landstingen och regionerna att remittera många fler patienter i nuvarande situation anser kommunalförbundet och dess medlemmar att direktionen ska ha möjlighet att införa en mängdrabatt. Således föreslås möjligheten för direktionen att besluta att priset sänks till hälften för fraktioner utöver landstingets/regionens kvot under året, beräknat på befolkningsandel och de antal fraktioner som budgeten baseras på.

Skandionkliniken har uppförts för att ge högspecialiserad behandling för patienter i hela landet. Det förutsätter att landstingen och regionerna remitterar de patienter för vilka protonstrålning har förutsättningar att ge ett bättre behandlingsresultat med färre biverkningar än fotonstrålning, "traditionell strålbehandling".

Sammanfattningsvis innehåller det nya samarbetsavtalet följande förändringar:

- Abonnemangsavgiften höjs till 70 procent av kostnaderna från och med år 2019.
- Priset per fraktion räknas upp med LPIK exklusive läkemedel.
- Direktionen ges möjlighet att vid lågt kapacitetsutnyttjande införa en mängdrabatt. Rabatten innebär att priset per fraktion sänks till hälften för beställda fraktioner utöver landstingets/regionens kvot, beräknad som befolkningsandel multiplicerad med antalet budgeterade fraktioner.
- Det tydliggörs i avtalet att landstingen och regionerna har ansvar för att aktuella patienter i det egna landstinget/regionen remitteras till universitetssjukhusens onkologkliniker, som i sin tur ansvarar för att patienter remitteras till Skandionkliniken.

För Region Jämtland Härjedalen innebär detta att abonnemangsavgiften som debiteras enligt regionens befolkningsandel höjs från 1 133 000 kronor per år till 1 586 200 kronor dvs en ökning med 485 000 kronor.

För alla fyra norrlandstingen har Norrlandstingens Regionförbund har i sin uppföljning noterat följande rörliga kostnader och patienter. Hur volymen patienter är från Jämtland Härjedalen framgår inte av den uppföljningen.

Tabell 5. Antal patienter och rörlig kostnad mnkr, Skandionkliniken

	2016	2017
Antal behandlingar	532	215
Antal patientbesök*	21	8
Rörlig kostnad exkl mat och hotell, mnkr	2,8	1,2

* En patient kan ha flera besök

Källa: Skandionkliniken

Vid ekonmidirektörsnätverkets möte i maj presenterades denna förändring där delgavs information om patientvolymen 2017. Av den framgår att i Norra sjukvårdsregionen kom 1 patient från Norrbotten, 1 patient från Västerbotten, 3 från Västernorrland och 1 patient från Jämtland. Andra områden har större nyttjande t ex Dalarna 20, Gävleborg 11 och Uppsala 16 patienter.

Av denna beskrivning framgår att det är stora skillnader i landet kring nyttjandet av denna resurs. Det bör diskuteras i norra sjukvårdsregionen vad som ligger bakom de stora skillnaderna i nyttjandet.

Regiondirektörens förslag

1. Region Jämtland Härjedalen godkänner det förändrade samarbetsavtalet med Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS)
2. Den ökade kostnaden ska beaktas när förslag till finansplan 2019-2021 utarbetas.
3. Regionstyrelsens ordförande får i uppdrag att till kommande NRFdirektionens möte be om fördjupad analys kring norra sjukvårdsregionens nyttjande av Skandionkliniken.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Ingela Jönsson
Planeringschef

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.